

MAKTABGACHA TA'LIM MUASSASALARIDA PSIXOLOGIK QULAY VA XAVFSIZ TA'LIM MUHITINI SHAKLLANTIRISH**G'afforova Gulbahor G'ayratovna***Toshkent shahar Puchon universiteti "Ta'lim boshqaruvi" magistranti*

Annotatsiya: *Mazkur maqolada maktabgacha yoshdagi bolalarning har tamonlana yetuk shaxs qilib tarbiyalashda qulay va xavfsiz ta'lim muhitini shakllantirish haqida so'z yuritilgan. Muallif bolalarning xavfsizligi va salomatligini ta'minlash, ma'naviy bilim va umumiy madaniy ko'nikmalarini rivojlantirishga muhim ahamiyatini ko'rsatib o'tgan.*

Kalit so'zlar: *Xavfsiz muhit, produktiv, aql, sezgi, idrok, tafakkur, xayolni bilish jarayonlari o'quvchi, mutaxassis, aqliy rivojlanish.*

Annotation: *This article talks about the formation of a comfortable and safe educational environment for raising preschool children to become fully mature individuals. The author has shown the importance of ensuring the safety and health of children, developing their spiritual knowledge and general cultural skills.*

Keywords: *Safe environment, productive, mind, intuition, perception, thinking, imagination processes of the student, specialist, intellectual development.*

So'nggi yillar davomida xavfsizlik atamasi eng muhim atamalardan biriga aylandi. Maktabgacha ta'limda bu muvaffaqiyatning eng muhim mezoni sanaladi. Ta'lim muassasida bolalar uchun asosiy ijtimoiy muhit, jismoniy salomatlikni mustaxkamlashda maktabgacha ta'lim muassasida psixologik, hissiy farovonlik va maktabgacha yoshdagi bolalarning har tomonlana rivojlanishi, o'zgaruvchan shakllar, ta'lim yo'nalishlari maktabgacha ta'lim muhiti muhim o'rin tutadi.

Ta'lim muhitida xavfsizlikning yo'qligi bolaning shaxsiyatining muvaffaqiyatli rivojlanishiga va uning o'zini o'zi anglashiga salbiy ta'sir qiladi.

Rivojlanish muhiti: Bola shaxsini rivojlantirishning asosiy vositalaridan biri, uning shaxsiy bilimlari va ijtimoiy tajribalarining manbasi hisoblanadi.

Rivojlanish muhiti bolalarning hayotiy ehtiyojlarini qondirish, ularning xavfsizligi va salomatligini ta'minlash, psixologik qulay muhit, ma'naviy bilim va umumiy madaniy ko'nikmalarini rivojlantirishga ko'maklashish uchun mo'ljallangan.

Bu holatda kattalarning majburiyati shundan iboratki, bolaning ko'z oldida muhim bo'lgan barcha spektrni ochish va uning alohida elementlaridan foydalanishga bo'lgan say-harakatlarini yo'naltirishdan iborat.

Muhitning rag'batlantiruvchi funksiyasi: Muhit agar u bolada qiziqish uygatsa, uni harakatga, izlanishga undaydi. Bolaning erkin faoliyati davomida jismoniy va ijodiy rivojlanishi ortib boradi.

Tahdid va psixologik bosim: Ta'lim xavfsizligida tahdid bolaning ta'lim muhitini tark etish dizayni orqali amalga oshadi. Bola qadriyatlar va me'yorlarni rad etib, tashkilotni tark etishga urinadi.

Xavfsiz joy tushunchasi: Har xil turdagi qo'rqitish, ta'qib qilish va hujumlardan tashqari, muayyan mavzular va mavzular bo'yicha muhokamalar turli sabablarga ko'ra tahdid sifatida qabul qilinishi mumkin. Oqibatda bola psixalagik travmani qabul qilishi extimoli kata.

Ta'lim muhitida psixalagik qulayligi va xavfsizligini yaratish mezonlari:

-Ta'lim jarayoni ishtirokchilarining o'zaro munosabatlarida psixalagik zo'ravonlik ko'rinishining yo'qligi.

-Shaxsiy va ishonchli konfidensial muloqotda asosiy ehtiyojlarni qondirish.

-Ruhiiy va hissiy salomatlikni mustahkamlash

-Shaxsning samarali barqaror rivojlanishiga tahdidlarning oldini olish

-jarayon ishtirokchilarining rivojlanishini rag'batlantiradigan Rich ta'limni tashkil etish.

PEISning xavfsiz rivojlanayotgan muhitini shakllantirishga qo'yiladigan talablar:

-Atrof-muhit zamonaviy bo'lishi va bolalar faoliyatini rivojlantirish qulayligining ergonomikasining asosiy qoidalariga javob berishi kerak.

-Bolalar faoliyatini rivojlantirishda yangi istiqbolli darajaga erishishni ta'minlash.

-Atrof-muhitning asosiy komponentlari bolalar va kattalar faoliyatining makro va mikro makoniga munosib bo'lishi kerak.

-Atrof-muhit maktabgacha ta'lim muassasasi bolalarining yosh xususiyatlarini hisobga olishi herak.

Xulosa: Atro-muhit bolaning fiziologik, estetik, kognitiv va ijtimoiy shakllanishi uchun zarur bo'lgan bir necha asosiy qismlarni o'z ichiga oladi. Eng muhimi psixologi-pedagogik talab-bu turli xil faoliyat turlarini rivojlantirishning o'ziga xos xususiyatlarini hisobga olishdir. Hozirgi kunda ta'limga berilayotgan e'tibor maktabgacha yoshidagi bolalarni psixalagik qulay va xavfsiz ta'lim muhitini yaratishda pedagog hodimlarni o'rni ahamiyatli. Bolalarning hissiy holatini yaxshilash uchun qulay va xavfsiz muhitni yaratish usullaridan biri. Bolalarga hayotdagi barcha eng yorqin narsalarni his qilishiga imkoniyat yaratib berishdir.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. I.V. Panferova A complex approach to the formation of a safe developmental environment in preschool educational institutions (2022) 33-34

2. Л.Н. Галигузова, С.Ю. Мещерякова Педагогика детей раннего возраста, М., 2007 г.

3. Дошкольная педагогика с основами методик воспитания и обучения: Учебник для вузов. Стандарт третьего поколения/Под ред. А.Г. Гогоберидзе, О.В. Солнцевой.- СПб.: Питер, 2013.

4. О. Karelina Maktabgacha ta'lim: leksiya kurslari. O'quv - uslubiy qo'llanma. Ribinsk, 2012y.

5. O'.Tolipov, D. Ro'ziyeva Pedagogika texnologiyalar va pedagogic mahorat. Toshkent "Innovatsiya va Ziyoz" 2019